

2. *Нюанси роботи сімейних компаній [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://msb.aval.ua/news/?id=24677>.*

3. *Коновалова Х. Поради підприємцям-початківцям: чи варто відкривати сімейний бізнес [Електронний ресурс] / Х. Коновалова. – Режим доступу: <http://ukr.segodnya.ua/economics/enews/sovety-nachinayushchim-predprinimatelnyam-stoit-li-otkryvat-semeynyy-biznes-695477.html>.*

4. *Сучасний інструментарій та галузеві особливості управління підприємствами України: монографія / за наук. ред. Н.І. Чухрай. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – 368 с. / Чухрай Н.І., Кулиняк І.Я. Сімейне підприємництво в Україні: стан, бар'єри та напрями їх подолання. – С. 104-120.*

5. *Кужель. А.В. Малий бізнес как индикатор демократии [Електронний ресурс] / А.В. Кужель. – Режим доступу: <http://old.niss.gov.ua/Table/Zhalilo20/010.htm>.*

6. *Лютый Д. Проблеми розвитку малих сімейних підприємств в Україні [Електронний ресурс] / Д. Лютый. – Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2998>.*

Івахів М.А.

Науковий керівник – к.е.н., ст. викладач Ливдар М.В.
Національний університет «Львівська політехніка»

ДЕРЖАВНИЙ ВНУТРІШНІЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

Світова фінансова криза спричинила необхідність вдосконалення фінансово-бюджетної політики й формування певних механізмів державного контролю фінансів як важливої складової фінансової системи України.

Державний внутрішній фінансовий контроль – це важливий інструмент державного управління, що надає можливість виконання відповідних завдань, які пов'язані з діяльністю органів державного й комунального секторів, які сприятимуть збалансуванню фінансово-економічного розвитку. Наслідком цього, із метою вдосконалення системи державного управління, запровадження відповідних інноваційних досягнень із урахуванням інституційних змін варто проводити оцінку державного внутрішнього фінансового контролю для приведення його у відповідність до періоду соціально-економічного розвитку нашої України. [1, с. 25].

Можливість керівництва органів державного й комунального секторів перевіряти стан виконання певних завдань, здійснювати низку заходів із ціллю підвищення ефективності й результативності діяльності установи є такий інструмент управління, як внутрішній контроль. Його першочерговим завданням є надання незалежних рекомендацій і консультацій, які будуть націлені на вдосконалення діяльності органів державного й комунального секторів, підвищуватимуть ефективність процесів управління, а також сприятимуть досягненню поставленої мети даними органами.

Вітчизняний досвід подає нечітке тлумачення понять “зовнішній контроль” та “внутрішній контроль”. Зовнішній контроль відповідно до основних документів Міжнародної організації вищих органів контролю державними фінансами передбачає діяльність вищого органу фінансового контролю в системі державних органів з будь-якого контролю, який є зовнішнім відповідно до системи органів виконавчої влади; оскільки зазначений орган не належить до такої системи, тому інші органи державної влади, що здійснюють функції контролю, належать до системи внутрішнього контролю. У статті 26 Бюджетного кодексу України “зовнішній контроль та аудит фінансової та господарської діяльності бюджетних установ здійснюються Рахунковою

палатою — в частині контролю за використанням коштів Державного бюджету України, Головним контрольно-ревізійним управлінням України — відповідно до його повноважень, визначених законом" [2].

Важливі для держави сфери діяльності, відзначились наявністю недоліків у вітчизняному законодавстві поза державним фінансовим контролем, зокрема у сформуванні й виконанні дохідної частини бюджетів усіх рівнів; державні й комунальні підприємства, холдингові компанії, акціонерні та інші суб'єкти господарювання, у статутному фонді яких більш ніж 50% акцій належать державі та суб'єктам комунальної власності, інші підприємства, установи й організації, що користуються державним й комунальним майном; цільове використання коштів, що залишаються в розпорядженні суб'єктів підприємницької діяльності вразі надання їм відповідних податкових пільг; належне формування й використання коштів і майна державних цільових фондів.

Система державного внутрішнього фінансового контролю в Україні не має достатнього наукового забезпечення в частині запровадження у практику сучасного вітчизняного й зарубіжного досвіду, розроблення та реалізації новітніх інформаційно-програмних проектів, задоволення потреб у підготовці кадрів та підвищенні їх кваліфікації. Ще однією важливою проблемою є досягнення дієвості запровадження цієї системи, яка залежить від якості здійснення зазначених заходів та відповідного перегляду й удосконалення концептуальних засад діяльності всіх інституцій країни [3, с. 7].

Щоб забезпечити ефективну діяльність системи державного внутрішнього контролю в Україні, насамперед необхідно:

- створити підрозділ із питань реформування системи державного внутрішнього фінансового контролю та оцінки ефективності систем внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту, які будуть націлені й координовані на внутрішній аудит в Міністерстві фінансів України;

- для забезпечення відповідного сприйняття, розуміння й належного та відповідального ставлення до розвитку системи державного внутрішнього фінансового контролю в країні запровадити обговорення й консультації з участю представників органів державної влади та громадськості;

- забезпечити навчання працівників Мінфіну, Державної фінансової інспекції України, Державної казначейської служби України, міністерств та інших центральних органів виконавчої влади з питань внутрішнього контролю з урахуванням досвіду провідних країн світу;

- створення нової моделі системи внутрішнього контролю в органах державного й комунального секторів;

- утворити секторів служби внутрішнього аудиту з поступовою заміною інспектування на внутрішній аудит в органах державного й комунального;

- запровадити обов'язкове щорічне подання звіту про функціонування системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту в країні;

- забезпечити відкритість і прозорість діяльності всіх суб'єктів державного внутрішнього фінансового контролю, посилити їхню взаємодію із громадськістю й засобами масової інформації.

З точки зору організації державного фінансового контролю основою підвищення економічної безпеки держави стає налагодження позитивних взаємозв'язків між державними, приватними та комунальними структурами у процесі перерозподілу фінансових ресурсів, забезпечення фінансової незалежності секторів економіки.

Тому, лише за таких підходів національна система державного внутрішнього фінансового контролю забезпечуватиме ефективність сучасної фінансової системи та формування належних довгострокових чинників соціально-економічного розвитку в Україні.

1. Єфремова І.Г. Децентралізація влади: шлях до самостійності місцевих бюджетів / І.Г. Єфремова // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – №9. – С.25-28.

2. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] із змінами і доповненнями: затверджений Законом України № 2456-VI від 08.07.2010 р. із змінами та доповненнями від 13.02.2016 — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

3. Аудит державних фінансів. Роль та значення фінансового контролю в удосконаленні системи управління державними фінансами: функції парламенту, внутрішнього та зовнішнього аудиту. Матеріали міжнародної конференції. Київ, 4 – 5 квітня 2011 р. // Проект «Аудит державних фінансів».

Ільчук П.Г.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів

Олас В.Б.

студент кафедри фінансів

Національний університет «Львівська політехніка»

ЕЛЕКТРОННІ ГРОШІ: ПЕРЕВАГИ, НЕДОЛКИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Безготівкові розрахунки з кожним роком стають все більш популярними як в Україні, так і в цілому світі. Така тенденція являється логічним наслідком динамічного розвитку інформаційних мереж і систем оброблення даних. У сучасних економічних умовах більшість населення в тій чи іншій мірі використовує такий вид розрахунків, здебільшого у формі оплати товарів платіжними картками та купівлі товарів в мережі Інтернеті.

У деяких країнах безготівкові платежі стали вже настільки популярними, що багато експертів і фінансових інституцій прогнозують повну відмову від готівки у протягом кількох наступних років. Так, Джон Крейн, генеральний директор Deutsche Bank, стверджує, що через 10 років готівка в паперовій формі зникне з обороту, поступившись місцем електронним грошам. [1]

Згідно із Законом України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні», електронні гроші – це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі [2]. Однак, таке визначення деякими вченими вважається не коректним в силу того, що сучасні гроші не мають внутрішньої вартості. Більше того, у світовій практиці визначення електронних грошей набуває дещо іншого значення. Так, згідно з Директивою Європейського Парламенту та Ради Європи №2009/110/ЄС від 16.09.2009 р. електронні гроші визначається як «електронно, в тому числі магнетично, накопичена цінність у грошовому виразі, яка представлена вимогою до емітента, і яка після отримання коштів випускається з метою здійснення платіжних трансакцій і приймається фізичними або юридичними особами, відмінними від емітентів електронних грошей» [3].

Крім форми функціонування, важливою особливістю електронних грошей є те, що право на їхню емісію в Україні мають відмінні від НБУ банки. Більше того, у світовій практиці їх може емітувати набагато ширший перелік комерційних установ. При цьому, спостерігається досить швидке зростання обсягу емітованих електронних грошей у всьому світі. Так, за даними Європейського центрального банку, на початок 2014 року, відповідний показник становив 4,7 млрд. євро, що на 0,8 млрд. євро більше, ніж у 2013 році. [4].

Використання електронних грошей дає значні переваги як їхнім власникам, так і державі загалом. Зокрема, серед позитивних наслідків для держави можна виділити наступні: